

Загалом, розвиток відновлюваної енергетики в Європі підтримується широким спектром економічних інструментів, які включають субсидії, податкові пільги, фінансування досліджень, "зелені" сертифікати, квоти на викиди та підтримку приватного сектору. Ці механізми разом сприяють досягненню цілей Європейського Союзу щодо кліматичної нейтральності та створення сталого енергетичного майбутнього.

Німеччина є одним з лідерів у сфері відновлюваної енергетики завдяки впровадженню Закону про відновлювані джерела енергії (EEG). Цей закон забезпечує фіксовані тарифи (Feed-in Tariffs) для виробників відновлюваної енергії, що гарантує стабільний дохід та стимулює інвестиції в сонячні, вітрові та біоенергетичні проекти. Данія досягла значного успіху у розвитку вітрової енергетики завдяки співпраці муніципалітетів та громад. Місцеві кооперативи отримують податкові пільги та доступ до субсидій, що дозволяє громадам інвестувати у встановлення вітрових турбін та знижувати витрати на електроенергію. Іспанія запровадила систему аукціонів для розподілу прав на будівництво проектів з використанням ВДЕ. Це дозволило залучити приватних інвесторів і знизити вартість виробництва енергії завдяки конкуренції між учасниками аукціонів.

Крім того, важливим фактором у розвитку відновлюваної енергетики в Європі є політична стабільність і довгострокова підтримка з боку урядів. Чітка і послідовна енергетична політика створює сприятливі умови для інвесторів, мінімізуючи ризики та забезпечуючи прогнозованість ринку. Інтеграція відновлюваних джерел енергії в існуючі енергетичні системи вимагає значних інвестицій в інфраструктуру, такі як розумні мережі та системи зберігання енергії. Водночас економічні механізми стимулювання повинні бути адаптовані до національних особливостей кожної країни, що сприятиме максимальній ефективності їх впровадження.

Список використаних джерел:

1. Johnson D, Rinaldi F, Larsen S. Economic Instruments for Promoting Renewable Energy Development: A Comparative Analysis of European Countries. *Renewable Energy Journal*. 2023;57(3):112-126. doi:10.1016/j.renene.2023.01.001.
2. Schmidt A, Müller C, Brown P. Green Energy Incentives in the EU: The Role of Subsidies and Tax Relief in Advancing Renewable Technologies. *Energy Policy*. 2022;75(5):487-499. doi:10.1016/j.enpol.2022.02.015.
3. Kovač S, García A, Jensen L. Carbon Pricing and Renewable Energy Integration: Evaluating the Efficiency of EU ETS in Renewable Energy Adoption. *Journal of Cleaner Production*. 2021;102(7):321-334. doi:10.1016/j.jclepro.2021.05.008.

УДК 330.675

Копя С.О., аспірант

Київський національний університет технологій та дизайну

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В ПЕРІОД ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Українська нація, яка в ХХІ столітті переживає один з найскладніших етапів розвитку держави, тому що у війні, яку розпочала російська федерація, відстоюється незалежність,

право народу на його подальше існування та прогресивне майбутнє для наступних поколінь. Нинішній стан української економіки на думку багатьох вчених є найскладнішим з часів існування держави України. Ряд вчених схиляється до думки, що критичний етап розвитку української економіки спів паде з періодом післявоєнного відновлення, відповідно обраний шлях або забезпечить сталий розвиток держави через покращення умов ведення та розвитку бізнесу для підприємств, або приведе до занепаду економіки і подальшої втрати державності. Тому вже зараз важливо реально оцінювати виклики та можливості, що стоять перед інвесторами та підприємцями у контексті післявоєнної відбудови України.

Ряд провідних іноземних та українських науковців-економістів постійно працюють над темою післявоєнного відновлення України. Проаналізувавши дослідження науковців [3-5] та спираючись на власні думки щодо післявоєнного відновлення країни, вважаємо, що післявоєнне відновлення доцільно розпочати з проведення стабілізаційних процесів в економічній та фінансовій сферах, оскільки вплив цих напрямів можна порівняти з функціонуванням кровоносної системи для життєдіяльності людини. Економічна і фінансова складові є фундаментальними основами подальшого управління розвитком суб'єктів господарювання незалежно від форми власності чи галузей промисловості.

Паралельно з вищеописаним процесом необхідно працювати над питаннями відбудови та відновлення енергетичних та виробничих потужностей. Цей процес зможе набирати оберти лише після отримання реальних результатів в економічній та фінансовій сферах. Для досягнення сталого розвитку необхідною умовою є можливість здійснення довгострокового планування розвитку підприємств, галузей промисловості, програм відновлення регіонів, тощо.

Війна змінює та руйнує багато економічних зв'язків та фінансових потоків, відбувається перерозподіл сировинних та споживчих ринків, що в значній мірі впливає на формування стратегій розвитку суб'єктів господарювання. Тому дуже важливо проаналізувати потенційні можливості нових сировинних ринків та ринків збуту з метою адаптації підприємств до нових ринкових умов. Україна останні десятиліття сприймається світом переважно як аграрна країна, оскільки промисловий потенціал досить низький, за виключенням декількох галузей, наприклад космічної. Відновлювати та розвивати сільське господарство звичайно потрібно, в майбутньому сільськогосподарська продукція буде однією з найбільших в структурі ВВП, але надважливо в період післявоєнного відновлення як в сільському господарстві, так і в інших галузях промисловості зосереджуватися на інноваційних підходах ведення бізнесу, створювати продукцію з більш високою доданою вартістю. Для цього потрібно створювати умови, що дозволять сучасні наукові ідеї, технології, винаходи інтегрувати в підприємницьку діяльність. Такий підхід дозволить забезпечити сталий розвиток держави в коротко- та довгостроковій перспективах.

Провідна роль у процесах післявоєнного відновлення України належатиме органам державної влади та представникам бізнес-спільноти. Від перших залежатиме державна політика щодо відновлення України, а саме принципи, перспективи та загальні підходи реалізації державної політики (боротьба з корупцією, незалежність судової гілки влади, тощо) впливатимуть на можливості залучення капіталу для післявоєнного відновлення України. Від бізнес-спільноти потрібна активність в частині розробки, підготовки та реалізації нових проєктів, направлених на відновлення, розширення чи створення нових підприємств для забезпечення сталого розвитку країни.

При цьому важливо усвідомлювати одну з ключових проблем відновлення – значний дефіцит ефективних доступних джерел фінансування. Тому робота державних органів влади, робочих груп з залученням провідних науковців та ключових спеціалістів за профільними бізнес-напрямами має бути націлена на розширення горизонтів розуміння світовою спільнотою можливостей і потенціалу післявоєнної України. Це створюватиме додаткові можливості для залучення міжнародного державного та приватного фінансування інфраструктурних та бізнес-проектів, запуск грантових програм розвитку галузей промисловості чи конкретних напрямів підприємництва, кредитних програм як міжнародних організацій так і приватних інвестиційних фондів.

Інтеграція бажання українців відновити свою державу після війни, розуміння світовою спільнотою економічного потенціалу України та доступ підприємцям до ефективних фінансових інструментів можуть стати тією рушійною силою, яка дозволить збудувати оновлену економічну модель сталого розвитку держави, що буде базуватися на принципах прозорого економічного бізнес-середовища з сучасним демократичним правовим захистом інтересів всіх учасників та максимального використання економічного потенціалу України.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко С.М. Рейтингове управління конкурентоспроможністю продукції промислових підприємств (на прикладі взуттєвого виробництва) : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к. е. н: 08.06.01 – економіка підприємства й організація виробництва. Київ : Національний університет харчових технологій, 2002. 20 с.

2. Бондаренко С.М., Свиринюк О.В. *Аналіз сучасних стратегій конкуренції*. Збірник наукових праць. Київ: КНУТД, 2014. URL: https://en.knutd.edu.ua/publications/pdf/Ukrainian_editions/Bondarenko2015060407.pdf

3. Becker T., Eichengreen B., Gorodnichenko Y., Guriev S., Johnson S., Mylovanov T., Rogoff K. and Weder di Mauro B. (eds) (2022), “A Blueprint for the Reconstruction of Ukraine”, CEPR Press, Paris & London. <https://cepr.org/publications/books-and-reports/blueprint-reconstruction-ukraine>.

4. Gorodnichenko Yuriy, Sologoub Ilona, Weder di Mauro Beatrice (eds) (2022), “Rebuilding Ukraine: Principles and policies” Paris Report 1. http://www.ier.com.ua/files/Projects/2022/178114_paris_report_1_rebuilding_ukraine_principles_and_policies.pdf

5. Carletti, E, Y Gorodnichenko, H James, J Krahnen, V Rashkovan, A Rodnyansky and I Sologoub (2024), ‘Ukraine’s Reconstruction: Policy Options for Building an Effective Financial Architecture’, CEPR Press, Paris & London. <https://cepr.org/publications/books-and-reports/ukraines-reconstruction-policy-options-building-effective-financial>.